

Europinės LIFE aplinkosaugos programos finansavimo galimybės įmonėms

Aušra Šmitienė, Kristina Cijūnėlienė
projektas „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje”

2017 m. lapkričio 28 d.

1

apva

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūra

LIFE – ES aplinkos ir klimato politikos finansavimo programa

Nuo 1992 m. finansuota apie 4700 projektų

3

LIFE projektai Lietuvoje

18 projektų (su partneriais – 28 projektai)
27,6 mln. €

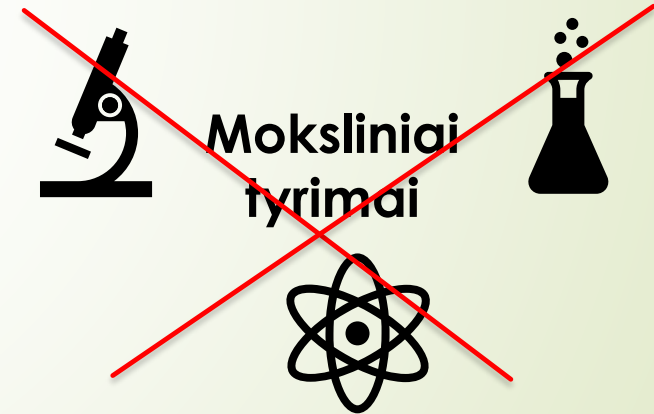
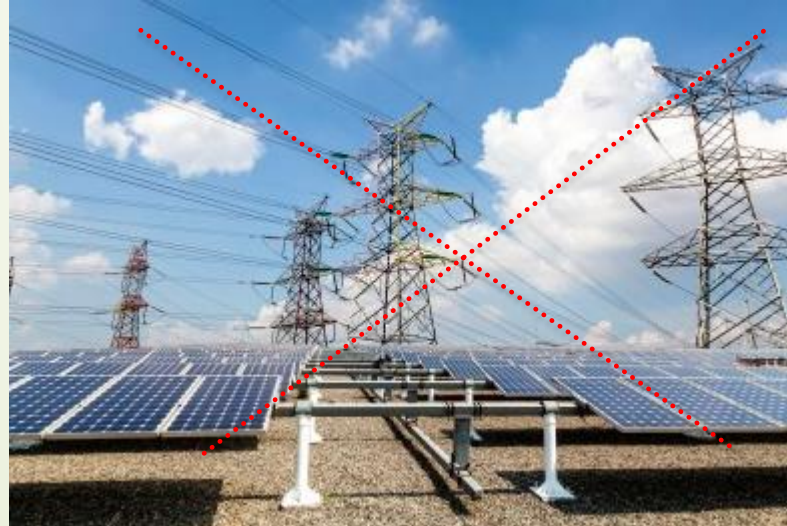

LIFE programos tikslas – prisidėti prie ES aplinkos politikos įgyvendinimo pasiūlant ir išbandant inovatyvius sprendimus

LIFE projektų tipai

- Bandomieji
- Parodomieji

Projektų tipai

Bandomieji projektai =

taikoma nauja ar neišbandyta technika ar metodas

- + nauda **aplinkos** srityje
- + bus galima taikyti platesniu mastu.

Dyemond Solar – Inovatyvi mažų sąnaudų energiją taupančių DSC saulės elementų gamybos technologija
LIFE09 ENV/SE/000355

<http://www.dyemondsolar.com/>

Projektų tipai

7

Parodomieji projektai =

veiksmai, metodika ar principai

įgyvendinami + bandomi + vertinami + skleidžiami

+ nauji ar konkrečiomis sąlygomis nežinomi

+ galės būti taikomi kitais atvejais panašiomis aplinkybėmis.

Inovatyvus būdas panaudoti atliekas kaip žaliavą: levulininės rūgšties gamyba iš šiaudų
LIFE13 ENV/ES/001165

<http://waleva.eu>

MTEP etapai

1	Fundamentiniai moksliniai tyrimai	Fundamentinių žinių įgijimas
2	Taikomieji moksliniai tyrimai	Žinių taikymo koncepcijos formulavimas
3		Koncepcijos įgyvendinamumo įrodymas / patvirtinimas
4		Maketo (modelio) kūrimas ir testavimas
5		Maketo (modelio) patikrinimas imituojant realias sąlygas
6	Eksperimentinė plėtra	Prototipo (bandomosios versijos) kūrimas
7		Prototipo (bandomosios versijos) demonstravimas
8		Bandomosios partijos gamyba (versijos galutinis išbandymas)
9		Sukurto naujo produkto įvertinimas (bandomieji sukurto naujo produkto pavyzdžiai, įvertinti vartotojo ir (arba) užsakovo)

LIFE

LIFE Pareiškėjai?

- Visos ES įsteigtos viešos ir privačios įstaigos

Partneriai?

- Dažniausiai nuo 1 iki 5
- Tarptautiniai projektai gauna kelis papildomus balus

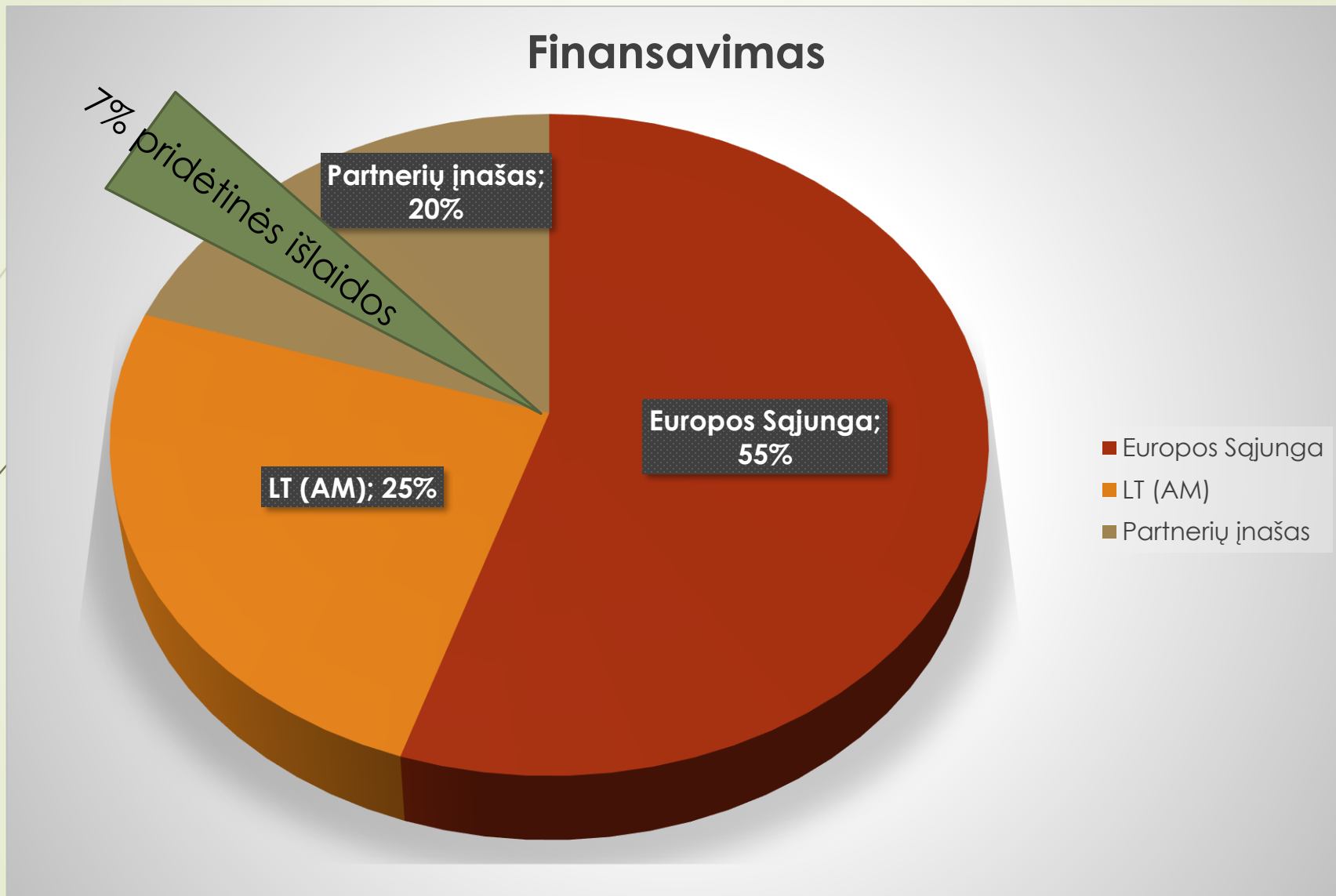
Projekto dydis?

- Nuo 0,5 iki 5 mln. €
- Trukmė 2–5 metai

Kvietimas?

- Kasmet
- 2018 m. kvietimas balandžio viduryje
- paraiškų teikimo terminai:
birželį-liepą ir rugsėjį

Finansavimas

Išlaidų kategorijos

PERSONALO IŠLAIDOS

Darbo užmokestis ir susijusios išlaidos

KELIONĖS IR PRAGYVENIMAS

Darbuotojų komandiruočių išlaidos

IŠORĖS PAGALBA

(iki 35% nuo patvirtinto biudžeto)

Paslaugos, įrangos nuoma ir kt.

ILGALAIKIO VARTOJIMO PREKĖS – ĮRANGA, INFRASTRUKTŪRA IR PROTOTIPAI

Prototipo įranga ir montavimas, įranga, infrastruktūros diegimas

VARTOJIMO REIKMENYS

Inventorius ar žaliavos (ne kanceliarinės prekės!)

KITOS IŠLAIDOS

Auditas, konferencijų mokesčiai, viešinimo medžiaga ir t.t.

PRIDĖTINĖS IŠLAIDOS 7%

Biuro išlaidos (kanceliarinės prekės, komunalinės paslaugos)

Išlaidų kategorijos

ILGALAIKIO VARTOJIMO PREKĖS – ĮRANGA, INFRASTRUKTŪRA IR PROTOTIPAI

Prototipo įranga ir
montavimas,
įranga,
infrastruktūros
diegimas

Tik nedidelė infrastruktūra ≤500 000 €

Įvertinus nusidėvėjimą pagal įmonės apskaitos taisyklės ir
max 50% įrangos vertės,
max 25% infrastruktūros vertės.

Išimtis prototipui: jo visos išlaidos įtraukiamos į projektą.

Su rinka susiję projektai (*close-to-market*)

- Tikslas – išbandyti ar parodyti naują produktą, technologiją arba gamybos procesą, kuris galėtų būti naudojamas rinkoje.
- Komercinimas ir industrializavimas gali prasidėti jau projekto įgyvendinimo metu!
- Projekto metu gaunamos pajamos gali padengti nuosavą įnašą.

LIFE programos reglamentavimas

- **Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 dėl LIFE programos įsteigimo**, kuriame apibrėžti dabartiniai LIFE programos tikslai ir finansavimo projektams skyrimo kriterijai.
- **2014–2017 m. daugiametė LIFE darbo programa**, kurioje nustatytos finansuotinių projektų temos ir projektų atrankos procedūros
- **2018–2020 m. daugiametė LIFE darbo programa** šiuo metu derinama.

LIFE programą administruoja Europos Komisija bei jos įgaliota Mažų ir vidutinių įmonių vykdomoji agentūra EASME

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

- **LIFE nacionaliniai kontaktiniai asmenys:**
Sigita Alčauskienė, Lina Čeičytė

LIFE Struktūra ir biudžetas (mln. €)

LIFE programa 2018 – 2020 m.
€ 1 657

Aplinkos paprogramė

€ 1 243 (75%)

Aplinka ir išteklių efektyvumas
€ 444

Gamta ir biologinė įvairovė
€ 632

Aplinkos valdymas ir informavimas
€ 143

Kitos išlaidos

Klimato politikos paprogramė

€ 413

Klimato kaitos švelninimas
€ 230

Prisitaikymas prie klimato kaitos
€ 123

Klimato valdymas ir informavimas
€ 47

Kitos išlaidos

Teminis prioritetas: vanduo

Vandens pramonė

Projektų temos:

		<p>Cheminių teršalų koncentracijos vandens aplinkoje sumažinimas naudojant atitinkamus pakaitalus ar alternatyvias technologijas.</p>
<p>Geriamojo vandens ir miesto nuotekų valymo sistemų technologijų taikymas</p>	<p>Našumo ir efektyvumo didinimas perdirbant vandenį</p>	

Teminis prioritetas: atliekos

Atliekų teisės aktų įgyvendinimas

Projektų temos:

➤ Naujoviškų sprendimų įgyvendinimas:

				
Elektrinės ir elektroninės įrangos atskyrimas ir perdirbimas	Senų transporto priemonių išmontavimas ir perdirbimas	Plastikų rūšiavimas ir perdirbimas gaunant pridėtinę vertę	Atskiras biologinių atliekų surinkimas ir perdirbimas	Kompozicinių medžiagų perdirbimas

➤ Pavojingų medžiagų iš atliekų atskyrimas.

Atliekos ir išteklių efektyvumas

Projektų tema:

- **Naujų verslo ir (arba) vartojimo modelių ir (arba) požiūrių įgyvendinimas remiant išteklių efektyvumą**

Produkto tvarumas

Pakartotinis naudojimas

Remontas

Perdirbimas

Pardavimo alternatyvos

Rezultatas: sumažėjęs išteklių naudojimas;

MVĮ transformacija;

socialinio aspekto integracija į verslo modelį.

Teminis prioritetas: išteklių efektyvumas

Išteklių efektyvumas, žalioji ir žiedinė ekonomika

Projektų tema:

- **Žiedinės ekonomikos koncepcijos įgyvendinimas** užtikrinant aukštos kokybės antrinių išteklių, metalo laužo ir (ar) atliekų panaudojimą vienoje ar skirtingose vertės grandinėse

Rezultatas: MVĮ transformacija;

socialinio aspekto integracija į verslo modelį.

Teminis prioritetas: aplinka ir sveikata

Cheminės medžiagos

Projektų tema:

- Poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai mažinimas

Pavojingos
medžiagos

Sudėtinis
poveikis

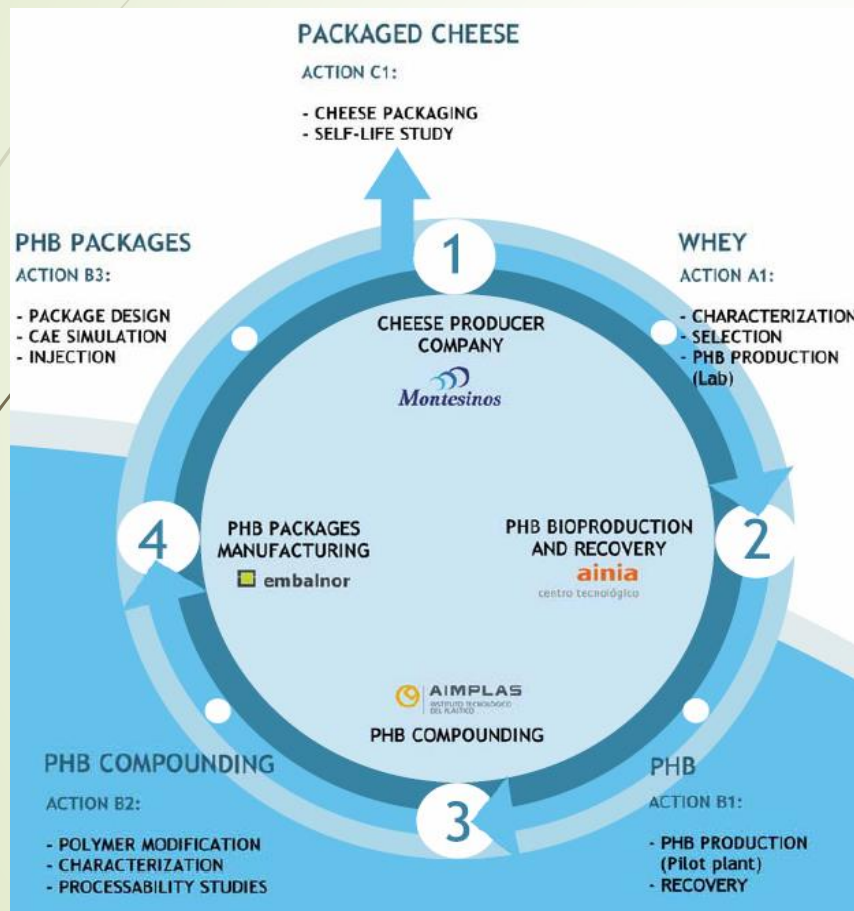
Nanomedžiagos

Biocidiniai
produktai

Pesticidai

LIFE WHEYPACK - maisto pakavimo medžiagų gamyba iš išrūgų

LIFE13 ENV/ES/000608

Koordinatorius: AINIA (Ispanija)

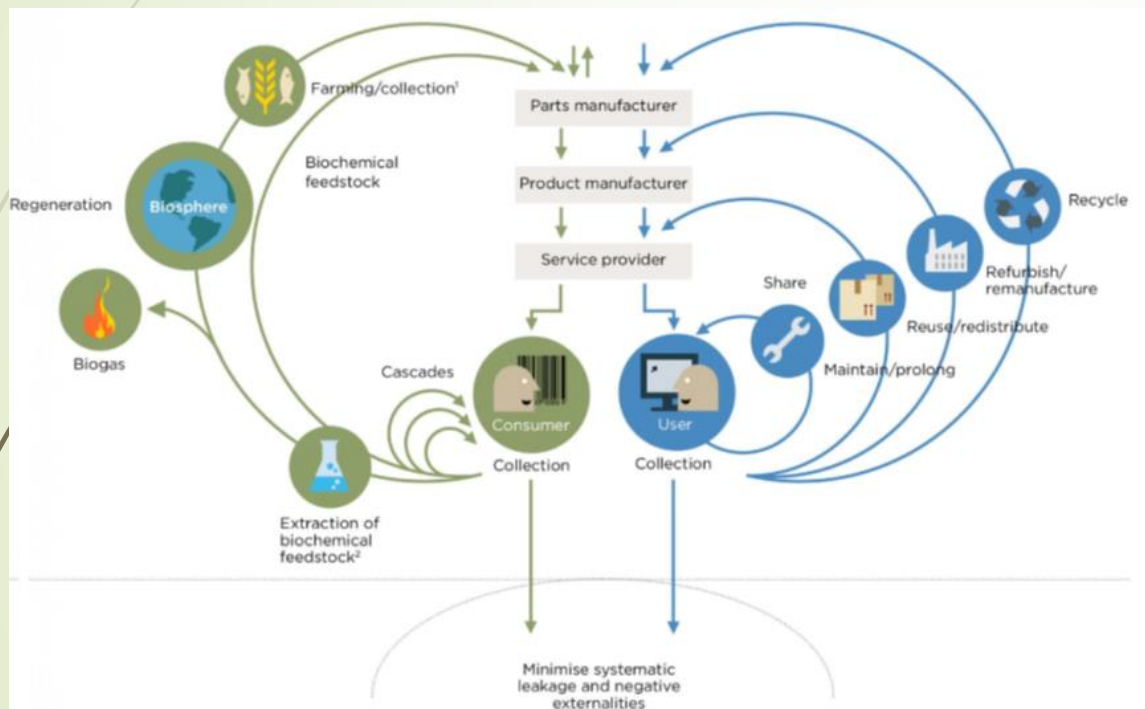
Visas biudžetas: 1 188 777 €

ES įnašas: 50 %

Projekto trukmė: 2014 – 2017 m. (3 m.)

Projekto svetainė: <http://www.wheypack.eu>

LIFE REBus - išteklius tausojančių verslo modelių kūrimas

LIFE12 ENV/UK/000608

Koordinatorius: The Waste and Resources Action Programme (WRAP) (D. Britanija)

Visas biudžetas: 3 104 725 €

ES įnašas: 1 552 361 €

Projekto trukmė: 2013 – 2017 m. (4 m.)

Projekto svetainė: <http://www.rebus.eu.com>

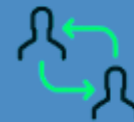
Projekto „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje” teikiamos paslaugos

Seminarai pareiškėjams

Techninės konsultacijos

Publikacijos

Projektų duomenų bazė: <http://db.lifeprojektai.lt>

The screenshot shows the website interface for the LIFE projects database. At the top, there is a navigation bar with the LIFE logo and menu items: PRADINIS, LIFE PROJEKTAI, PARTNERIAI, and PARTNERIŲ SKELBIMAI. The current page is filtered by year (1992-2016) and language (LT). The main content area is divided into two sections: a map of Europe and a sidebar with filters.

Map Data (Project Counts by Country):

Country	Count
Portugal	158
Irlandija	58
Didžioji Britanija	245
Prancūzija	357
Italija	826
Šveicarija	200
Čekija	194
Lenkija	348
Estija	19
Latvija	32
Lietuva	18
Ukraina	61
Belarus	19
Armėnija	10
Georgija	8
Albanija	29
Malta	36
Čekijos Respublika	47
Estija	142
Latvija	143
Ukraina	81
Belarus	106
Armėnija	49
Georgija	69
Albanija	239
Malta	26
Čekijos Respublika	45
Estija	8
Latvija	7
Lietuva	11
Ukraina	5
Belarus	10
Armėnija	20

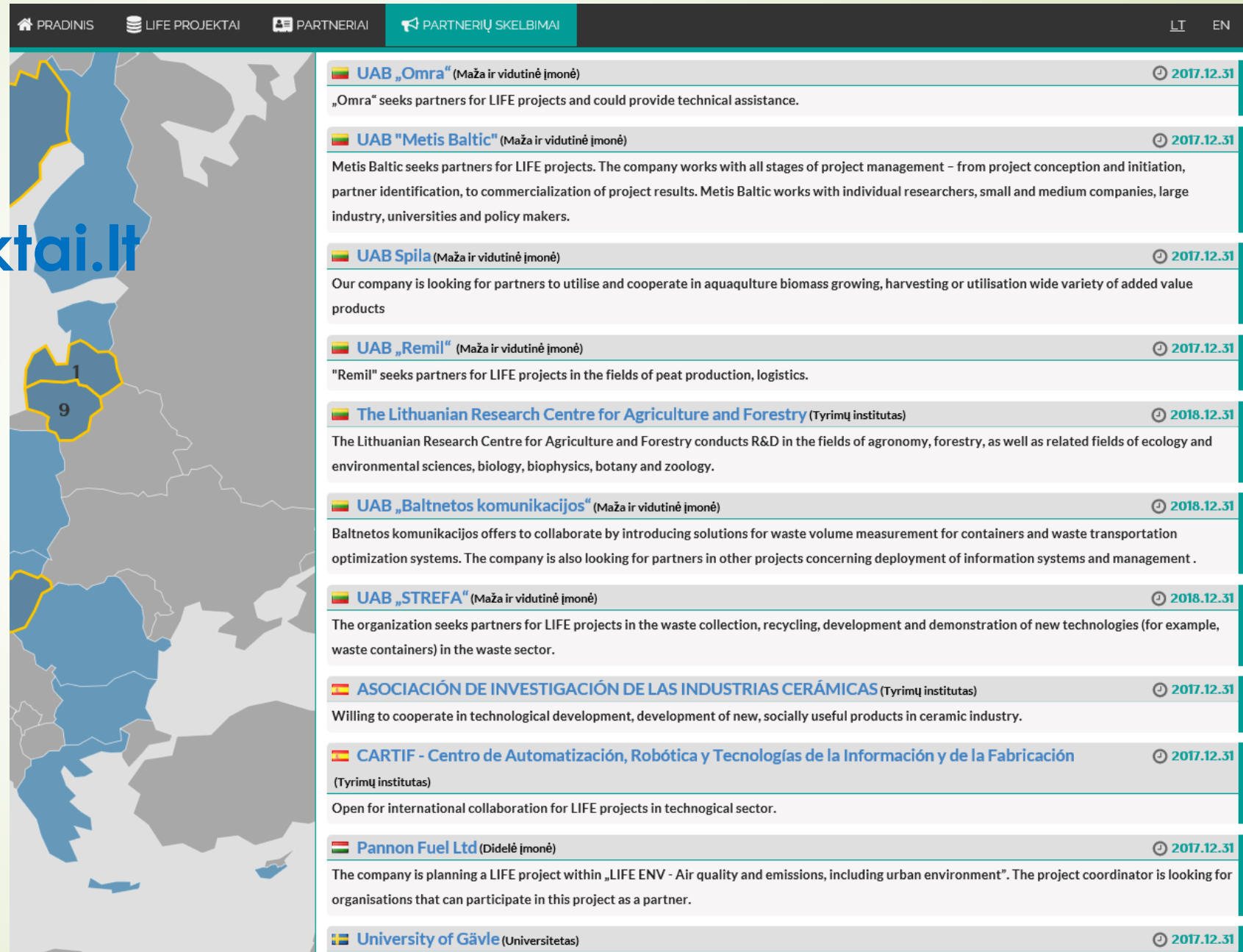
Filters (PAGAL TEMĄ):

- Aplinka ir išteklių naudojimo efektyvumas**
  - Vanduo: 0
  - Atliekos: 0
  - Efektyvus išteklių naudojimas: 3
  - Aplinka ir sveikata, įskaitant chemines medžiagas ir triukšmą: 0
  - Oro kokybė ir išlankos, įskaitant miestų aplinką: 0
- Gamta ir biologinė įvairovė**
  - Gamta: 16
  - Biologinė įvairovė: 3
- Aplinkos valdymas ir informavimas**
  - Informavimas ir informuotumo didinimas: 1
  - Vykdomo užtikrinimas: 0
  - LIFE gebėjimų ugdymas: 1
- Klimatas**

LOKALIZACIJA
(pagal šalį)

PAGAL
TEMĄ

Partnerių paieška: <http://db.lifeprojektai.lt>

PRADINIS LIFE PROJEKTAI PARTNERIAI PARTNERIŲ SKELBIMAI LT EN

 UAB „Omra“ (Maža ir vidutinė įmonė)	2017.12.31
„Omra“ seeks partners for LIFE projects and could provide technical assistance.	
 UAB "Metis Baltic" (Maža ir vidutinė įmonė)	2017.12.31
Metis Baltic seeks partners for LIFE projects. The company works with all stages of project management – from project conception and initiation, partner identification, to commercialization of project results. Metis Baltic works with individual researchers, small and medium companies, large industry, universities and policy makers.	
 UAB Spila (Maža ir vidutinė įmonė)	2017.12.31
Our company is looking for partners to utilise and cooperate in aquaculture biomass growing, harvesting or utilisation wide variety of added value products	
 UAB „Remil“ (Maža ir vidutinė įmonė)	2017.12.31
"Remil" seeks partners for LIFE projects in the fields of peat production, logistics.	
 The Lithuanian Research Centre for Agriculture and Forestry (Tyrimų institutas)	2018.12.31
The Lithuanian Research Centre for Agriculture and Forestry conducts R&D in the fields of agronomy, forestry, as well as related fields of ecology and environmental sciences, biology, biophysics, botany and zoology.	
 UAB „Baltnetos komunikacijos“ (Maža ir vidutinė įmonė)	2018.12.31
Baltnetos komunikacijos offers to collaborate by introducing solutions for waste volume measurement for containers and waste transportation optimization systems. The company is also looking for partners in other projects concerning deployment of information systems and management .	
 UAB „STREFA“ (Maža ir vidutinė įmonė)	2018.12.31
The organization seeks partners for LIFE projects in the waste collection, recycling, development and demonstration of new technologies (for example, waste containers) in the waste sector.	
 ASOCIACIÓN DE INVESTIGACIÓN DE LAS INDUSTRIAS CERÁMICAS (Tyrimų institutas)	2017.12.31
Willing to cooperate in technological development, development of new, socially useful products in ceramic industry.	
 CARTIF - Centro de Automatización, Robótica y Tecnologías de la Información y de la Fabricación (Tyrimų institutas)	2017.12.31
Open for international collaboration for LIFE projects in technogical sector.	
 Pannon Fuel Ltd (Didelė įmonė)	2017.12.31
The company is planning a LIFE project within „LIFE ENV - Air quality and emissions, including urban environment“. The project coordinator is looking for organisations that can participate in this project as a partner.	
 University of Gävle (Universitetas)	2017.12.31

Laukiame jūsų:

www.lifeprojektai.lt

Aplinkos projektų valdymo agentūra
Projekto „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ grupė
Labdarių g. 3, Vilnius
info@lifeprojektai.lt

Projekto grupės vadovė Aušra Šmitienė
tel. 85 205 31 70
ausra.smitiene@apva.lt

apva

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos
Aplinkos projektų valdymo agentūra